ĢENERĀLADVOKĀTA FILIPA LEŽĒ [*PHILIPPE LÉGER*] SECINĀJUMI,

sniegti 2005. gada 17. februārī [1]

1. 1999. un 2000. gadā Eiropas Kopienu Komisija pieņēma aizsargpasākumus attiecībā uz noteiktu cukura un kakao importu no Aizjūras zemēm un teritorijām (AZT). Komisija uzskatīja, ka strīdīgais imports izraisīja traucējumus cukura tirgu kopīgās organizācijas darbībā.

2. Pret šiem aizsargpasākumiem tika iesniegtas vairākas prasības, tai skaitā sabiedrība *Rica Foods (Free Zone) NV* (turpmāk tekstā — "*Rica Foods*") cēla prasību Pirmās instances tiesā un Nīderlandes Karaliste — Tiesā.

3. *Rica Foods* celtās prasības tika noraidītas ar trijiem Pirmās instances tiesas 2002. gada 17. janvāra [2] un 2002. gada 14. novembra [3] spriedumiem. Par diviem no šiem spriedumiem ir iesniegta apelācija, kas tiek aplūkota secinājumos, kurus es šodien iesniedzu lietās *Rica Foods*/Komisija (lietas C-40/03 P un C-41/03 P).

4. Attiecībā uz Nīderlandes Karalistes iesniegtajām prasībām Tiesa pārtrauca to izskatīšanu, kamēr tiks pasludināti Pirmās instances tiesas spriedumi iepriekš minētajās lietās. Šīs apelācijas tiks aplūkotas šajos secinājumos.

I — Atbilstošās tiesību normas

5. Atbilstošās normas lietu izskatīšanai ir noteikumi attiecībā uz cukura tirgu kopīgo organizāciju (punkts A) un noteikumi attiecībā uz AZT asociācijas režīmu ar Kopienu (punkts B).

1 — Oriģinālvaloda — franču.

2 — Spriedums lietā T-47/00 *Rica Foods*/Komisija (*Recueil*, II-113. lpp.)

3 — Spriedumi apvienotajās lietās T-94/00, T-110/00 un T-159/00 *Rica Foods* u.c./Komisija (*Recueil*, II-4677. lpp., turpmāk tekstā — "spriedums *Rica Foods* II") un apvienotajās lietās T-332/00 un T-350/00 *Rica Foods* un *Free Trade Foods*/Komisija (*Recueil*, II-4755. lpp., turpmāk tekstā — "spriedums *Rica Foods* III").

A — *Cukura tirgu kopīgā organizācija*

6. Padomes 1999. gada 13. septembra Regula (EK) Nr. 2038/1999 par cukura tirgu kopīgo organizāciju[4] kodificēja vairākkārt grozīto 1981. gada 30. jūnija Regulu (EEK) Nr. 1785/81[5], kas izveidoja šo kopīgo organizāciju. Šīs kopīgās organizācijas mērķis ir Kopienas cukura tirgus regulēšana, lai paaugstinātu Kopienas cukura ražotāju nodarbinātību un dzīves līmeni.

7. Atbalstu Kopienas ražošanai, nosakot garantētās cenas, ierobežo nacionālās ražošanas kvotas (A un B kvotas), kuras Padome ir piešķīrusi katrai dalībvalstij, kas savukārt tās piešķir tālāk saviem ražotājiem. Attiecībā uz B kvotā ietilpstošo cukuru (saukts par "B cukuru") tiek piemērota augstāka ražošanas nodeva nekā attiecībā uz A kvotā ietilpstošo cukuru (saukts par "A cukuru"). Cukurs, kas saražots, pārsniedzot A un B kvotas, tiek saukts par "C cukuru", un to var tirgot Eiropas Kopienā tikai tad, ja to nākamajā sezonā iekļauj A un B kvotā.

8. Izņemot C cukuru, eksportam ārpus Kopienas saskaņā ar Regulas Nr. 2038/1999 18. pantu eksportam ārpus Kopienas ir piemērojamas eksporta kompensācijas, kas kompensē starpību starp cenu Kopienas tirgū un cenu pasaules tirgū.

9. Cukura daudzumu, par kuru iespējams saņemt eksporta kompensācijas, un kopīgo gada kompensāciju apjomu nosaka Pasaules Tirdzniecības organizācijas nolīgumi (turpmāk tekstā — "PTO nolīgumi"), kuru dalībniece ir Kopiena saskaņā ar Padomes 1994. gada 22. decembra Lēmumu 94/800/EK[6]. Vēlākais, sākot ar 2000./2001. tirdzniecības gadu, eksportējamā cukura, par kuru pienākas kompensācijas, daudzums un kopējais kompensāciju apjoms bija jāierobežo ar 1 273 500 tonnām un 499,1 miljoniem EUR, kas ir samazinājums attiecīgi par 20 un 36 %, salīdzinot ar 1994./1995. tirdzniecības gada rādītājiem.

B — *AZT asociācijas režīms ar Kopienu*

10. Saskaņā ar EKL 3. panta 1. punkta s) apakšpunktu Kopienas darbība ietver Aizjūras zemju un teritoriju (AZT) asociēša-

4 — OV L 252, 1. lpp.

5 — Padomes regula par cukura tirgu kopīgo organizāciju (OV L 177, 4. lpp.)

6 — Lēmums attiecībā uz daudzpusējo sarunu Urugvajas kārtā (no 1986. gada līdz 1994. gadam) panākto nolīgumu slēgšanu Eiropas Kopienas vārdā jautājumos, kas ir tās kompetencē (OV L 336, 1. lpp.)

nu, lai izvērstu tirdzniecību un kopīgi veicinātu ekonomisku un sociālu attīstību.

11. Saskaņā ar EKL 299. panta 3. punktu un EK līguma II pielikumu Nīderlandes Antiļu salas un Aruba ir AZT sastāvā.

12. Saskaņā ar EKL 182. pantu asociēšanas mērķis ir veicināt AZT ekonomisku un sociālu attīstību, kā arī nodibināt to ciešus ekonomiskus sakarus ar Kopienu. EKL 183. panta 1. punkts precizē, ka dalībvalstis tirdzniecībā ar AZT piemēro tādu pašu režīmu, kāds saskaņā ar Līgumu ir spēkā starp pašām dalībvalstīm.

13. Pamatojoties uz EKL 187. pantu, Padome ir pieņēmusi vairākus lēmumus, nosakot veidu un procesu, kādā notiek AZT un Kopienas asociēšana. Šajā gadījumā atbilstošais lēmums ir Padomes 1991. gada 25. jūlija Lēmums 91/482/EEK[7], kas saskaņā ar tā 240. panta 1. punktu ir piemērojams desmit gadus, sākot ar 1990. gada 1. martu.

14. Vairāki šā lēmuma noteikumi ir grozīti ar Padomes 1997. gada 24. novembra Lēmumu 97/803/EK par starpposma grozījumiem Lēmumā 91/482[8]. Turklāt 2000. gada 25. februārī Padome pagarināja šā lēmuma spēkā esamību līdz 2001. gada 28. februārim[9].

15. Atbilstoši AZT lēmuma 101. panta 1. punktam AZT izcelsmes izstrādājumi tiek ievesti Kopienā, neapliekot tos ar ievedmuitas nodokli. Minētā lēmuma 102. punktā tiek piebilsts, ka, "neskarot 108.b [pantu], attiecībā uz AZT izcelsmes izstrādājumu importu Kopienā nepiemēro kvantitatīvus ierobežojumus un citus pasākumus ar līdzvērtīgu iedarbību".

16. AZT lēmuma 108. panta 1. punkta pirmais ievilkums atsaucas uz šā lēmuma II pielikumu (turpmāk tekstā — "II pielikums"), lai definētu jēdzienu "izstrādājumu izcelsme". Saskaņā ar šā pielikuma 1. pantu izstrādājumu uzskata par tādu, kam ir AZT, Kopienas vai Āfrikas, Karību vai Klusā okeāna valstu (turpmāk tekstā — "ĀKK valstis") izcelsme, ja tas tur ir vai nu pilnībā iegūts, vai arī pietiekami pārveidots.

7 — Lēmums par Aizjūras zemju un teritoriju asociēšanu ar Eiropas Ekonomikas kopienu (OV L 263, 1. lpp.).

8 — OV L 329, 50. lpp. (turpmāk tekstā kopā ar Lēmumu 91/482 — "AZT lēmums")

9 — Skat. Lēmumu 2000/169/EK (OV L 55, 67. lpp.)

17. II pielikuma 3. panta 3. punktā noteikti tie apstrādes vai pārveidošanas veidi, kas nav pietiekami, lai uzskatītu, ka izstrādājumu izcelsme tai skaitā ir AZT valstis.

II — Strīdīgie aizsargpasākumi

18. II pielikuma 6. panta 2. punkts nosaka: "ja izstrādājumi, kas pilnībā iegūti Kopienā vai ĀKK valstīs, tiek apstrādāti vai pārveidoti AZT valstīs, tie uzskatāmi par pilnībā iegūtiem AZT valstīs". Ir runa par noteikumiem, kas saukti par "EK/AZT un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikumiem".

21. AZT lēmuma 109. panta 1. punkts dod iespēju Komisijai veikt "nepieciešamos aizsargpasākumus" divos iespējamos gadījumos. Pirmais ir tad, ja "[šī lēmuma] piemērošana rada nopietnus traucējumus Kopienas vai vienas vai vairāku dalībvalstu saimnieciskās darbības nozarē, vai [ja] tā apdraud to ārējo finansiālo stabilitāti". Otrais iespējamais gadījums ir tad, ja "rodas grūtības, kas var pasliktināt kādu Kopienas vai tās reģiona darbības nozari".

19. Atbilstoši minētā pielikuma 6. panta 4. punktam EK/AZT un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikumi ir piemērojami "visām apstrādēm un pārveidojumiem, kas veikti AZT valstīs, ieskaitot 3. panta 3. punktā uzskaitītās darbības".

22. Abos gadījumos Komisijai atbilstoši AZT lēmuma 109. panta 2. punktam ir jāizvēlas "pasākumi, ar ko vismazāk tiktu traucēta asociācijas un Kopienas darbība". Turklāt "šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir strikti nepieciešams, lai novērstu radušās grūtības".

20. Lēmums 97/803 ierobežoja kumulatīvās izcelsmes noteikumu piemērošanu, papildinot Lēmumu 91/482 ar 108. b pantu. Šā dokumenta 1. punkts nosaka, ka "II pielikuma 6. pantā noteiktā ĀKK/AZT kumulatīvā izcelsme ir pieļaujama 3000 tonnām cukura gadā". Lēmums 97/803 tomēr neierobežoja EK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikuma piemērošanu.

23. 1999. gada 15. novembrī, pamatojoties uz AZT lēmuma 109. pantu, Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 2423/1999, ar ko ievieš aizsargpasākumus attiecībā uz cukuru (kods KN 1701) un cukura un kakao

maisījumiem (kodi KN 1806 10 30 un 1806 10 90), kuru izcelsme ir Aizjūras zemes un teritorijas [10].

24. Šā dokumenta ievadā norādīts:

"(1) Pēdējos mēnešos ir radušās grūtības, kas var nopietni kaitēt cukura nozarei Kopienā; šīs grūtības ir radušās saistībā ar ievērojamu EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura, kā arī Aizjūras zemju un teritoriju izcelsmes cukura un kakao maisījuma [..] importa pieaugumu kopš 1997. gada [..];

(2) šis imports var nopietni kaitēt cukura tirgus kopīgās organizācijas darbībai Kopienā un radīt lielus zaudējumus Kopienas saimnieciskās darbības subjektiem cukura nozarē;

(3) tirgus organizācijas darbība var tikt nopietni destabilizēta; Kopienas tirgū cukura patēriņš ir pastāvīgs; tādējādi jebkurš cukura imports par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, prasa eksportēt tādu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt; kompensācijas par šo cukuru apmaksā Kopienas budžets (līdz šim aptuveni EUR 520 par tonnu). Šī eksporta apjomu ierobežo *GATT* vienošanās: tādējādi šis imports samazina iespēju eksportēt cukuru, izmantojot kvotu; lai atrisinātu šo problēmu, jāapsver iespēja samazināt Kopienas ražošanas kvotas;

(4) Kopienas saimnieciskās darbības subjekti cukura nozarē arī var ciest zaudējumus no šī pieaugošā importa. Cukura tirgus kopīgās organizācijas raksturīgās iezīmes ir: Kopienā saražotā cukura pārpalikuma noieta pašfinansējuma princips, ko īsteno Kopienas cukura ražotāji (it īpaši, izmantojot eksporta kompensācijas); un minimālā cena, kas Eiropas cukura ražotājiem jāmaksā par bietēm, kuras ir cukura izejviela. Ja cukura vai izstrādājumu ar lielu cukura koncentrāciju pieaugušais imports notiek par cenām, kas ir zemākas par tām, par kurām Kopienas ražotāji var pārdot līdzīgus izstrādājumus, šāds imports nopietni destabilizē Kopienas uzņēmumu darbību; ņemot vērā ierobežojumus, kurus par labu lauksaimniekiem noteikusi kopīgā lauksaimniecības politika, šie uzņēmumi nevar konkurēt ar importētajām izejvielām;

10 — OV L 294, 11. lpp.

(5) tāda eksporta pieaugums, par kuru maksājamas kompensācijas, var turklāt palielināt izmaksas par vienību, kas maksājamas par cukura eksportu kvotās, un tādējādi palielināt Kopienas cukura ražotājam uzlikto nodokļu nastu ražošanai." [Neoficiāls tulkojums]

25. Komisija tātad nolēma pakļaut EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu zemākajām cenām. Regulas Nr. 2423/1999 1. panta 1. punkts paredz:

"Kodā KN 1701 minēto izstrādājumu, kuriem ir EK/AZT kumulatīvā izcelsme, laišana brīvā apritē Kopienā, nepiemērojot ievedmuitas nodokli, ir pakļauta nosacījumam, ka importa cena CAV par neiepakotu cukuru [..] nav zemāka par minētajiem izstrādājumiem piemērojamo intervences cenu." [Neoficiāls tulkojums]

26. Attiecībā uz cukura un kakao maisījumiem, kas atbilst kodiem KN 1806 10 30 un 1806 10 90 (turpmāk tekstā — "maisījumi"), Komisija nolēma to laišanu brīvā apritē Kopienā pakļaut Kopienas uzraudzības procedūrai atbilstoši kārtībai, kāda paredzēta 308.d pantā Komisijas Regulā (EEK) Nr. 2454/93 [11], kurā grozījumi veikti ar Komisijas 1997. gada 13. jūlija Regulu (EK) Nr. 1427/97 [12].

27. Atbilstoši tās 3. pantam Regula Nr. 2423/1999 bija piemērojama no 1999. gada 16. novembra līdz 2000. gada 29. februārim.

28. 2000. gada 29. februārī, pamatojoties arī uz AZT lēmuma 109. pantu, Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 465/2000, ar ko ievieš aizsargpasākumus importam no Aizjūras zemēm un teritorijām cukura nozares produktiem ar EK/AZT kumulatīvu izcelsmi [13].

29. Šā dokumenta ievadā norādīts:

"(1) Komisija ir konstatējusi, ka, sākot no 1997. gada, cukura (kods KN 1701) un

11 — Komisijas 1993. gada 2. jūlija Regula, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes Regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 1. lpp.).

12 — OV L 196, 31. lpp. Šī dokumenta 308.d pantā ievestā procedūra pieprasa dalībvalstīm, lai tās "vienreiz mēnesī vai biežāk [..] iesniedz Komisijai datus par brīvā apgrozībā laisto produktu daudzumiem, kuriem pēdējos mēnešos izmantoti preferenciāla tarifa režīmi".

13 — OV L 56, 39. lpp.

maisījumu [..], kuru izcelsme ir Aizjūras zemes un teritorijas (AZT), imports, it sevišķi EK/AZT kumulatīvās izcelsmes imports, ir, sākot ar 1997. gadu, ievērojami pieaudzis. Šis imports ir pieaudzis no 0 tonnām 1996. gadā līdz vairāk nekā 48 000 tonnām 1999. gadā [..].

[..]

(4) Dažos pēdējos gados Kopienas cukura tirgū ir radušās grūtības. Šajā tirgū ir pārpalikums. Cukura patēriņš ir nemainīgs apmēram 12,7 miljonu tonnu apmērā. Saražots tiek no 16,7 līdz 17,8 miljoniem tonnu. Līdz ar to jebkāds imports Kopienā prasa eksportēt atbilstošu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt; kompensācijas par šo cukuru — noteiktu kvotu līmenī — tiek maksātas no Kopienas budžeta (pašreiz ap EUR 520 par tonnu). Tomēr kompensēto eksportu apjoma ziņā ierobežo Lauksaimniecības līgums, kas noslēgts Urugvajas kārtas ietvaros, un tas ir ticis samazināts no 1 555 600 tonnām 1995./1996. pārdošanas gadā līdz 1 273 500 tonnām 2000./2001. pārdošanas gadā.

(5) Šīs grūtības var spēcīgi destabilizēt cukura tirgus kopīgo organizāciju (TKO). 2000./2001. pārdošanas gadam, kas sākas 2000. gada 1. jūlijā, ir plānots, pamatojoties uz vispiesardzīgākajiem šobrīd pieejamajiem aprēķiniem, samazināt Kopienas ražotāju kvotas par apmēram 500 000 tonnām [..]. Jebkāds cukura vai produktu, kam ir augsts cukura sastāvs, papildu imports no AZT Kopienas ražotājiem nozīmēs lielāku kvotu samazinājumu un lielākas ienākuma garantijas zaudēšanas iespējas." [Neoficiāls tulkojums]

30. Komisija tādējādi nolēma ierobežot AZT lēmuma II pielikuma 6. pantā minētos EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuru un maisījumus līdz 3340 tonnām cukura.

31. Saskaņā ar tās 3. pantu Regula Nr. 465/2000 bija piemērojama no 2000. gada 1. marta līdz 30. septembrim.

32. 2000. gada 29. septembrī, vēl joprojām pamatojoties uz AZT lēmuma 109. pantu, Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 2081/2000, ar kuru turpina piemērot aizsargpasākumus cukura nozares produktu ar EK/AZT kumulatīvu izcelsmi importam no Aizjūras zemēm un teritorijām [14].

14 — OV L 246, 64. lpp.

33. Šā dokumenta ievadā norādīts:

"(1) Komisija ir konstatējusi, ka no 1997. gada līdz 1999. gadam ir ievērojami palielinājies cukura (kods KN 1701) un maisījumu [..], kuru izcelsme ir [AZT], imports [..]. Šis imports ir pieaudzis no 0 tonnām 1996. gadā līdz vairāk nekā 53 000 tonnām 1999. gadā [..].

[..]

(4) Dažos pēdējos gados Kopienas cukura tirgū ir radušās grūtības. Šajā tirgū ir pārpalikums. Cukura patēriņš ir nemainīgs apmēram 12,8 miljonu tonnu apmērā. Ražošanas kvota ir apmēram 14,3 tonnas gadā. Līdz ar to jebkāds imports Kopienā prasa eksportēt atbilstošu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt; kompensācijas par šo cukuru — noteiktu kvotu līmenī — tiek maksātas no Kopienas budžeta (pašreiz ap EUR 520 par tonnu). Tomēr kompensēto eksportu apjoma ziņā ierobežo Lauksaimniecības līgums, kas noslēgts Urugvajas kārtas ietvaros, un tas ir ticis samazināts no 1 555 600 tonnām 1995./1996. pārdošanas gadā līdz 1 273 500 tonnām 2000./2001. pārdošanas gadā.

(5) Šīs grūtības var spēcīgi destabilizēt cukura tirgus kopīgo organizāciju (TKO). 2000./2001. pārdošanas gadam Komisija ir nolēmusi samazināt Kopienas ražotāju kvotas par apmēram 500 000 tonnām [..]. Jebkāds cukura vai produktu, kam ir augsts cukura sastāvs, papildu imports no AZT Kopienas ražotājiem nozīmēs lielāku kvotu samazinājumu un lielākas ienākuma zaudēšanas iespējas.

(6) Tādējādi turpina pastāvēt grūtības, kas rada risku, ka pasliktināsies kāda Kopienas darbības nozare [..]." [Neoficiāls tulkojums]

34. Komisija tādējādi ierobežoja EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura izstrādājumu daudzumu līdz 4848 tonnām.

35. Saskaņā ar tās 3. pantu Regula Nr. 2081/2000 bija piemērojama no 2000. gada 1. oktobra līdz 2001. gada 28. februārim.

III — Process un lietas dalībnieku prasījumi

36. Ar prasības pieteikumiem, kas Tiesas kancelejā iesniegti 2000. gada 29. janvārī (lieta C-26/00), 2000. gada 12. maijā (lieta C-180/00) un 2000. gada 6. decembrī (lieta C-452/00), Nīderlandes Karaliste cēla prasības pret Regulām Nr. 2423/1999, Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 (turpmāk tekstā — "apstrīdētās regulas" vai "strīdīgās regulas").

37. Nīderlandes Karaliste lūdz Tiesai atcelt šīs regulas un piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

38. Komisija — atbildētāja — un Spānijas Karaliste — persona, kas iestājusies lietā — prasa noraidīt prasības un piespriest Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Francijas Republika, kurai tika atļauts iestāties lietā Komisijas prasījumu atbalstam lietā C-180/00, neiesniedza savus apsvērumus.

IV — Par prasībām

39. Visās trijās lietās Nīderlandes valdība ceļ trīs vienādus pamatus:

— AZT lēmuma 109. panta 1. punkta pārkāpums;

— AZT lēmuma 109. panta 2. punkta pārkāpums un

— EKL 253. pantā noteiktā pienākuma norādīt pamatojumu pārkāpums.

40. Lietās C-180/00 un C-452/00 Nīderlandes Karaliste norāda papildu pamatu, kas izriet no pilnvaru nepareizas izmantošanas.

41. Sākumā es izskatīšu pamatus, kas attiecas uz AZT lēmuma 109. panta pārkāpumiem (A un B punkts), tad pamatu, kas izriet no pilnvaru nepareizas izmantošanas (C punkts) un nobeigumā — pamatu attiecībā uz pienākumu norādīt pamatojumu (D punkts).

A — *Par pirmo pamatu par AZT lēmuma 109. panta 1. punkta pārkāpumu*

42. Sava pirmā pamata ietvaros Nīderlandes valdība apgalvo, ka Komisija acīmredzami neprecīzi novērtēja faktus, uzskatot, ka šajā gadījumā esot izpildīti AZT lēmuma 109. panta 1. punktā norādītie priekšnoteikumi. Šis pamats sastāv no sešām daļām, kuras es izskatīšu pēc kārtas.

43. Ievadā īsumā ir jāatgādina kontroles apjoms, kādu ir iespējams veikt attiecībā uz kādu lēmumu, kas pieņemts atbilstoši AZT lēmuma 109. pantam.

44. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Kopienu iestādēm ir plaša rīcības brīvība attiecībā uz AZT lēmuma 109. panta piemērošanu [15]. Šī rīcības brīvība attiecas ne tikai uz iejaukšanās nepieciešamību vai pamatotību, balstoties uz šo lēmumu [16], bet arī uz pieņemamo pasākumu raksturu un apjomu [17].

45. Kā es to jau citkārt norādīju [18], šādu pilnvaru atzīšana tiek pamatota ar faktu, ka AZT lēmuma 109. panta piemērošanai iestādēm parasti ir jāveic atšķirīgu interešu izvērtēšana un tādējādi jāpieņem politiskās izvēles iespējas, kas ietilpst viņu atbildības sfērā [19]. Šī diskrecionārā vara tātad atbilst politiska rakstura atbildībai, ko AZT lēmuma 109. pants nodod Kopienu iestādēm [20].

46. Saskaņā ar judikatūru šādas diskrecionārās varas atzīšana paredz tiesas kontroles ierobežojumu. Tiesa uzskata, ka šādā gadījumā tiesas kontrolei ir jāaprobežojas ar procedūras un pamatojuma noteikumu ievē-

15 — Skat. it īpaši 1999. gada 11. februāra spriedumu lietā C-390/95 P *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija (*Recueil*, I-769. lpp., 48. punkts) un 2001. gada 22. novembra spriedumus lietās C-110/97 un C-301/97 Nīderlande/Padome (lieta C-110/97, *Recueil*, I-8763. lpp., 61. un 62. punkts, un lieta C-301/97, *Recueil*, I-8853. lpp., 73. un 74. punkts).

16 — Skat. Pirmās instances tiesas 1995. gada 14. septembra spriedumu apvienotajās lietās T-480/93 un T-483/93 *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija (*Recueil*, II-2305. lpp. 122. punkts), kuru apstiprina iepriekš minētais Tiesas spriedums lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, un 2000. gada 10. februāra spriedumu lietā T-32/98 *Nederlandse Antillen*/Komisija (*Recueil*, II-201. lpp., 78. punkts).

17 — Skat. it īpaši iepriekš minēto spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome (92. punkts un tajā minētās atsauces).

18 — Skat. manus secinājumus lietās C-40/03 P un C-41/03 P *Rica Foods*/Komisija (2005. gada 14. jūlija spriedumi, Krājums, attiecīgi I-6811. un 6875. lpp., secinājumu 44., 45. un 50. punkts).

19 — Skat., piemēram, 2000. gada 8. februāra spriedumu lietā C-17/98 *Emesa Sugar* (*Recueil*, I-675. lpp., 53. punkts) un iepriekš minētos spriedumus lietās C-110/97 un C-301/97 Nīderlande/Padome (lietā C-110/97 63. punkts un lietā C-301/97 64.–68. un 75. punkts).

20 — Šajā sakarā attiecībā uz citiem Kopienu noteikumiem skat. arī 1990. gada 21. februāra spriedumus apvienotajās lietās no C-267/88 līdz C-285/88 *Wuidart* u.c. (*Recueil*, I-435. lpp., 14. punkts); 1990. gada 26. jūnija spriedumu lietā C-8/89 *Zardi* (*Recueil*, I-2515. lpp., 11. punkts) un Pirmās instances tiesas 1996. gada 5. jūnija spriedumu lietā T-162/94 *NMB France* u.c./Komisija (*Recueil*, II-427. lpp., 70. punkts).

rošanas pārbaudi, ar apstrīdētās izvēles veikšanai izvirzīto faktu materiālo atbilstību, ar acīmredzamas kļūdas vērtējumā neesamību vai ar pilnvaru nepareizas izmantošanas neesamību [21].

47. Kā to atzīmēja ģenerāladvokāts Pojarešs Maduru [*Poiares Maduro*] [22], šie ierobežojumi neattiecas uz tiesas kontroles apjomu, jo jebkurā gadījumā kontrole attiecas uz dažādiem EKL 230. pantā norādītajiem trūkumiem, proti, kompetences trūkums, būtisku formas prasību pārkāpums, tiesību normas pārkāpums un pilnvaru nepareiza izmantošana. Ierobežojumi drīzāk attiecas uz kontroles *intensitāti* tāda ziņā, ka tiesas pārbaude aprobežosies ar acīmredzamu pārkāpumu neesamību un acīmredzamu kļūdu neesamību attiecībā uz piemērojamo tiesību ievērošanu un atbilstošo faktu novērtēšanu.

48. Tomēr man šķiet, ka tiesas kontroles intensitāte atšķiras atkarībā no tā, vai tā attiecas uz politiska rakstura diskrecionāro varu vai uz tehniska rakstura diskrecionāro varu [23]. Pat tad, ja abos gadījumos tiesas kontrole ir skaidri ierobežota ar "acīmredzamu kļūdu", man šķiet, atbilstoši judikatūrai, ka tiesas kontrole ir mazāk stingra, ja — kā tas ir šajā gadījumā — minētais dokuments izriet no iestādes politiska rakstura diskrecionārās varas izmantošanas.

49. Nīderlandes valdības izvirzītie iebildumi ir jāizskata, ņemot vērā šos principus.

50. Sava pamata pirmajā daļā Nīderlandes valdība apgalvo, ka no AZT importētā cukura un maisījumu daudzums nepamatojot aizsargpasākumu pieņemšanu, pamatojoties uz AZT lēmuma 109. pantu. Balstoties uz Eiropas Kopienu Statistikas biroja (*Eurostat*) statistiku, tā paskaidroja, ka 1999. gadā cukura un maisījumu imports esot bijis attiecīgi 51 618,3 tonnas un 18 021,9 tonnas. Šie daudzumi esot niecīgi, ja tos salīdzina ar citiem datiem. Tik tiešām:

— saskaņā ar *Nederlands Economisch Instituut* (Nīderlandes Ekonomikas institūts) 1997. gada aprēķinu AZT eksporta

21 — Skat. kā nesenu piemēru 2003. gada 8. maija spriedumu apvienotajās lietās C-328/99 un C-399/00 Itālija un *SIM 2 Multimedia*/Komisija (*Recueil*, I-4035. lpp., 39. punkts). Tieši AZT lēmuma 109. panta jomā parasti Tiesa piemēro citu vērtējumu. Tā norāda, ka "gadījumos, kas skar šādu rīcības brīvību, Kopienu tiesai ir tikai jāpārbauda, vai šīs rīcības brīvības izmantošanā nav pieļauta acīmredzama kļūda, vai nav nepareizi izmantotas pilnvaras un vai Kopienas iestādes nav acīmredzami pārkāpušas savas rīcības brīvības robežas" (skat. iepriekš minētos spriedumus — 1999. gada 11. februāra spriedumu lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija, 48. punkts, un iepriekš minētos spriedumus lietās C-110/97 un C-301/97 Nīderlande/Padome — lietā C-110/97 61. un 62. punkts un lietā C-301/97 73. un 74. punkts). Šāds viedoklis man tomēr šķiet mazāk piemērots nekā tas, kurš izklāstīts šo secinājumu 46. punktā, ciktāl tas aizmirst nosaukt atsevišķu faktu pārbaudi, tādu kā faktu materiālā atbilstība vai pamatojuma un procedūras noteikumu ievērošana. Turklāt nav skaidri redzama atšķirība, kāda ir starp "acīmredzamas kļūdas" gadījumu un starp gadījumu, kad iestāde ir "acīmredzami pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas".

22 — Secinājumi lietā C-141/02 P Komisija/*max-mobil* (tiek izskatīta Tiesā, 77. un 78. punkts).

23 — Par šo atšķirību skat. manu secinājumus iepriekš minētajās lietās C-40/03 P un C-41/03 P *Rica Foods*/Komisija 45.–49. punktu.

maksimālā kapacitāte sasniedza no 100 000 līdz 150 000 tonnu;

— cukura izstrādājumu kopīgais daudzums Kopienā ir starp 16,7 un 17,8 miljoniem tonnu, un tādējādi strīdīgais imports sastādot tikai 0,4 % no Kopienas izstrādājumiem, un

— cukura priekšrocību imports no ĀKK valstīm un Indijas sasniedz attiecīgi 1,7 miljonus tonnu un 279 000 tonnu, un tādējādi strīdīgais imports sastādot tikai 3 % no šī priekšrocību importa.

51. Nīderlandes valdība uzskata, ka strīdīgie daudzumi nevar radīt risku traucējumiem cukura tirgus kopīgajā organizācijā AZT lēmuma 109. panta 1. punkta izpratnē.

52. Zināmā veidā šo pirmo iebildumu Tiesa jau ir izskatījusi iepriekš minētajā spriedumā lietā *Emesa Sugar*.

53. Ir zināms, ka šajā lietā Tiesā tika iesniegts lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu, lai novērtētu Lēmuma 97/803 noteikumu spēkā esamību, ieviešot ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuram 3 000 tonnu kvotu [24]. Iesniedzējtiesa jautāja, vai šo kvotu pieņemšana, ko pamatoja draudi, ko cukura tirgus kopīgajai organizācijai radīja AZT izstrādājumu brīva pieeja un ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes noteikumu saglabāšana [25], bija saderīga ar samērīguma principu [26]. Šajā sakarā prasītāja pamata prāvā īpaši pievērsa Tiesas uzmanību faktam, ka AZT cukura importa daudzumi bija niecīgi, jo tas no visām AZT, tai skaitā no ĀKK valstīm, kopā veidoja mazāk par 4 % no priekšrocību importa [27].

54. Šo argumentu neatbalstīja ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*], kurš savos secinājumos norādīja [28]:

"[..] Kā tas norādīts Komisijas sniegtajos paskaidrojumos [..], Eiropas cukura tirgus stabilitāte pašreiz ir trausla. Kopš ir uzliktas kvotas, Kopienas biešu cukura izstrādājumi sasniedz 13,4 miljonus tonnu, kas pārsniedz Kopienā patērēto cukura daudzumu, kas ir apmēram 12,7 miljoni tonnu. Vēl turklāt

24 — Skat. šo secinājumu 20. punktu.

25 — Skat. Lēmumu 97/803 (septītais apsvērums).

26 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Emesa Sugar* (51. punkts).

27 — *Ibidem* (52. punkts).

28 — 86.–88. punkts.

Kopiena no ĀKK valstīm importē 1,3 miljonus tonnu niedru cukura, lai apmierinātu šī izstrādājuma īpašo pieprasījumu. Saskaņā ar Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) ietvaros noslēgtiem nolīgumiem Kopienai ir jāatļauj importēt 400 000 tonnas cukura no trešām valstīm.

Tā kā Kopienā kopējais pieprasījums pēc cukura ir zemāks par piedāvājumu, tad daļa pieejamā cukura ir domāta eksportam. Tomēr saistībā ar lielo starpību starp pasaules tirgus cenām un Kopienas tirgus cenām (šīs pēdējās ir apmēram 300 % attiecībā pret pirmajām), šādai pārdošanai jāsaņem subsīdijas eksporta kompensāciju veidā. Šo kompensāciju summa šobrīd sasniedz apmēram EUR 470 par tonnu. Tāpat arī maksimālais cukura daudzums, par ko var saņemt eksporta subsīdijas, tika nolemts PTO nolēmumu ietvaros. Turpmākajos gados šie ierobežojumi tiks samazināti par 20 %.

[..]

[Ņemot vērā šos faktus], es nedomāju, ka Padomes pieņemtais risinājums bija nesamērīgs. Iepriekš norādītie skaitļi parāda, ka [..] Kopienas tirgus ir pārpalikuma tirgus un ka līdzsvars tiek sasniegts, tikai pateicoties eksporta subsīdijām. Katrs papildu cukura daudzums, kas nokļūst šajā tirgū, piespiestu Kopienas iestādēm palielināt eksporta subsīdiju summas (iepriekš minēto apjomu ietvaros) vai arī samazināt Eiropas ražotāju kvotas. Katrā ziņā cukura tirgus kopīgā organizācija ciestu nopietnus traucējumus, kas ir pretrunā kopīgās lauksaimniecības politikas mērķiem."

55. Tiesa pievienojās šim viedoklim, jo iepriekš minētā sprieduma lietā *Emesa Sugar* 56. punktā tā nosprieda:

"[..] no lietas dokumentiem izriet, ka kopš Lēmuma 97/803 pieņemšanas, no vienas puses, pastāvēja Kopienā saražotā biešu cukura pārpalikums salīdzinājumā ar Kopienā patērēto; šim pārpalikumam tika pievienots niedru cukura imports no ĀKK valstīm, lai apmierinātu īpašo pieprasījumu pēc šī izstrādājuma un atbilstoši PTO nolīgumiem pildītu Kopienas pienākumu importēt noteiktu daudzumu cukura no trešām valstīm. No otras puses, Kopienai bija arī pienākums subsidēt cukura eksportu, maksājot eksporta kompensācijas un ievērojot PTO ietvaros noslēgtajos nolīgumos ietvertās robežas. Šādos apstākļos Padome varēja pamatoti uzskatīt, ka jebkurš šī izstrādājuma papildu daudzums, kas ienāk Kopienas tirgū, *pat minimālākais, attiecībā uz Kopienu ražošanu* prasītu Kopienas iestādēm palielināt subsīdijas eksportam [..] vai

samazināt Eiropas ražotājiem noteiktās kvotas, kas traucētu cukura tirgus kopīgai organizācijai [..] un kas būtu pretrunā kopīgās lauksaimniecības politikas mērķiem [29].

56. Jāpiebilst, ka 1997. gadā, Lēmuma 97/803 pieņemšanas brīdī, cukura un maisījumu imports no AZT sasniedza attiecīgi 10 372,2 tonnas un 877,7 tonnas [30].

57. Apstrīdētās regulas pieņemšanas brīdī 1999. gadā šis pats imports sasniedza attiecīgi 53 519,9 tonnas un 14 020 tonnas [31].

58. Šādos apstākļos nav skaidrs, kā varētu pieņemt Nīderlandes valdības izvirzītos argumentus. Tā kā 2000. gada februārī Tiesa novērtēja, ka 10 000 tonnu cukura imports varētu izraisīt grūtības cukura tirgus kopīgai organizācijai, jo vairāk ir jāuzskata, ka šajā gadījumā Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka piecas līdz piecpadsmit reizes lielāks imports rada šai pašai kopīgā tirgus organizācijai "grūtības" un "pasliktināšanās" draudus.

59. Otrā daļa attiecas tikai uz Regulu Nr. 2423/1999 [32]. Nīderlandes valdība apstrīd apgalvojumu, saskaņā ar kuru AZT izcelsmes cukurs un maisījumi tika realizēti Kopienas tirgū par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena (attiecībā uz cukuru) vai Kopienas ražotāju piemērotā cena (attiecībā uz maisījumiem un līdzvērtīgiem izstrādājumiem). Tā apgalvo, ka Komisija nav sniegusi nevienu pierādījumu par šiem faktiem.

60. Ir taisnība, kā to atzīmē Nīderlandes Karaliste, ka Komisija nav pierādījusi, ka AZT izcelsmes cukura un maisījumu imports patiešām tika realizēts par cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena Kopienas tirgū. Attiecībā uz cukuru savā iebildumu rakstā [33] tā norādīja, ka tā šajā sakarā balstījās uz "aizdomām". Attiecībā uz maisījumiem no lietas materiāliem izriet, ka tā ir balstījusies uz informāciju, kas iegūta no Kopienas uzņēmējiem [34], informāciju, ko formāli ap-

29 — Autora izcēlums.

30 — *Eurostat* veiktās statistikas par AZT izstrādājumu, kas atbilst kodiem KN 1806 10 30, 1806 10 90 un 1701, eksportu uz Kopienu laika posmam no 1991. līdz 2000. gadam (Spānijas Karalistes lietās C-26/00, C-180/00 un C-452/00 iestāšanās raksta pielikums).

31 — *Idem*.

32 — Skat. prasības pieteikumu lietā C-26/00 (52. punkts).

33 — 5., 7. un 26. punkts.

34 — Skat dokumentus "Offres produits d'Aruba" un "Listado de preparaciones" (prasības pieteikuma lietā C-26/00 3.a un 3. b pielikums).

strīdēja Nīderlandes Karaliste AZT lēmuma IV pielikumā paredzētās procedūras gaitā [35].

61. Tomēr man šķiet, ka šis trūkums, lai cik nopietns tas būtu, pēc savas būtības nevar novest pie Regulas Nr. 2423/1999 atcelšanas. No šā dokumenta pamatojuma un no tā konteksta [36] izriet, ka šajā regulā Komisija uzskatīja, ka strīdīgā importa pieaugums radīja vairākas "grūtību" sērijas.

62. Pirmā grūtību sērija ir risks par cukura tirgus kopīgās organizācijas darbības pasliktināšanos [37]. Komisija atzīmē, ka, ciktāl cukura patēriņš Kopienā ir nemainīgs, AZT cukura pieaugošais imports liek palielināt par attiecīgu daudzumu Kopienas eksportu, kas saņem subsīdijas. Šī subsidētā eksporta daudzumu ierobežo PTO nolīgumi. Tātad strīdīgais imports var samazināt iespēju eksportēt Kopienas cukuru un rezultātā novest pie kvotu samazināšanas Kopienas izstrādājumiem.

63. Otrā grūtību sērija ir zaudējumi, ko šis imports varētu radīt Kopienas uzņēmējiem, kas darbojas cukura nozarē [38]. Komisija paskaidro, ka, tiklīdz AZT cukura importam nosaka cenu, kas ir zemāka nekā intervences cena, Kopienas ražotāji vairs nevar ar to konkurēt, jo viņiem pašiem jāmaksā minimālā cena par viņu izstrādājumiem nepieciešamajām izejvielām, proti, par bietēm [39]. Turklāt strīdīgais imports varētu novest pie eksporta subsīdiju palielināšanas un tādējādi radīt ar šo eksportu saistīto izmaksu palielināšanos, kas savukārt atspoguļotos kā iemaksu ražošanai palielināšanās, kas jāsedz Kopienas ražotājiem [40].

64. No tā izriet, ka fakts, ka AZT izcelsmes cukura un maisījumu importa cenas ir zemākas nekā intervences cenas, ir tikai viens no faktoriem, kas pamatoja Regulas Nr. 2423/1999 pieņemšanu.

65. Šajos apstākļos man šķiet, ka pamata otrā daļa ir neefektīva. Pat pieņemot, ka strīdīgā importa cenas nebija zemākas nekā intervences cenas un ka tādējādi Komisija šajā punktā ir pieļāvusi kļūdu, Regulā Nr. 2423/1999 paredzētais aizsargpasākums

35 — Skat., piemēram, Nīderlandes Karalistes Pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā 1999. gada 2. jūlijā Komisijai nosūtīto vēstuli (prasības pieteikuma lietā C-26/00 4. pielikums).

36 — Skat. it īpaši Komisijas 1999. gada 23. jūnija paziņojumu un Nīderlandes valdības paskaidrojumu, ņemot vērā Padomes apspriedes par aizsargpasākumiem, kas noteikti ar Regulu Nr. 2423/1999 (prasības pieteikuma lietā C-26/00 attiecīgi 2. un 5. pielikums).

37 — Regula Nr. 2423/1999 (otrais un trešais apsvērums).

38 — *Ibidem* (otrais apsvērums).

39 — *Ibidem* (ceturtais apsvērums).

40 — *Ibidem* (piektais apsvērums).

tik un tā būtu pamatots ar faktu, ka šis imports varētu piespiest iestādēm palielināt subsidētā eksporta daudzumu vai samazināt Eiropas ražotāju kvotas, kas atbilstoši iepriekš minētajam spriedumam lietā *Emesa Sugar*[41] radītu traucējumus cukura tirgus kopīgai organizācijai.

66. Tādējādi es domāju, ka pamata otrā daļa ir jānoraida.

67. Trešā daļa attiecas uz Komisijas apgalvojumu, saskaņā ar kuru AZT izcelsmes cukura un maisījumu imports liktu iestādēm attiecīgi palielināt Kopienas cukura eksportu.

68. Nīderlandes valdība atzīmē, ka, tāpat kā cukura ražošana, arī cukura patēriņš Kopienā katru gadu ir mainīgs un tātad būtu nepareizi apgalvot, kā to darīja Komisija, ka jebkurš papildu cukura imports "prasa eksportēt tādu Kopienas cukura daudzumu, kuru šis tirgus nevar absorbēt"[42]. Katrā ziņā pat tad, ja tas tā būtu, nav droši, ka attiecīgais eksports būtu subsidētais eksports, kā to apstrīdētajās regulās norāda Komisija.

69. Attiecībā uz maisījumiem Nīderlandes Karaliste piebilst, ka cukura tirgus kopīgā organizācija netiktu traucēta ar šo izstrādājumu importu, jo saskaņā ar Regulas Nr. 2038/1999 1. panta 1. punktu kakao nav pakļauts minētai kopīgajai organizācijai.

70. Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Kopienas cukura tirgū ir pārpalikums: Kopienas A un B cukura ražošana, proti, cukura, kas var tikt realizēts Kopienas tirgū un kas saņem eksporta kompensāciju, jau pārsniedz Kopienas cukura patēriņu[43]. Turklāt, kā to atzīmēja Tiesa savā iepriekš minētajā spriedumā lietā *Emesa Sugar*[44], atbilstoši PTO nolīgumiem Kopienai ir jāieved noteikts cukura daudzums no trešām valstīm.

41 — 40. un 56. punkts.

42 — Regula Nr. 2423/1999 (trešais apsvērums); Regula Nr. 465/2000 (ceturtais apsvērums) un Regula Nr. 2081/2000 (ceturtais apsvērums).

43 — Starp daudziem avotiem skat. Revīzijas palātas speciālo ziņojumu Nr. 20/2000 attiecībā uz cukura tirgus kopīgās organizācijas pārvaldīšanu, kuram pievienotas Komisijas atbildes (OV 2001, C 50, 1. lpp., 2. grafiks).

44 — 56. punkts.

71. Šādos apstākļos fakts, ka saražotais un patērētais cukura daudzums Kopienā var katru gadu nedaudz mainīties, nav būtiski. Kamēr Kopienas cukura ražošana netiks samazināta, jebkurš papildu imports EK/AZT kumulatīvās izcelsmes režīma ietvaros palielina cukura pārpalikumu Kopienas tirgū un tādējādi arī palielina subsidēto eksportu. Komisija tātad nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka līdz ar katru papildu cukura importu Kopienā "attiecīgs daudzums cukura no Kopienas tiek eksportēts, jo to nevar realizēt [Kopienas] tirgū" [45].

72. Manuprāt, Komisija nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, norādot, ka šis eksports bija subsidēts eksports. Kā to atzīmēja Pirmās instances tiesa sava sprieduma lietā *Rica Foods* II 119. punktā, var pieņemt, ka pārpalikuma Kopienas cukura tirgū dēļ importētais AZT izcelsmes cukurs aizstās Kopienas cukuru, kas, lai saglabātu tirgu kopīgās organizācijas līdzsvaru, pats būs jāeksportē.

73. Attiecībā tieši uz maisījumiem ir taisnība, ka tie nav pakļauti cukura tirgus kopīgai organizācijai, kā tas izriet no Regulas Nr. 2038/1999 1. panta 1. punkta. Tomēr pretēji tam, ko apgalvo Nīderlandes valdība, šis apstāklis pēc sava rakstura nevar pierādīt, ka AZT izcelsmes maisījumu imports nerada nekādu risku cukura tirgus kopīgās organizācijas darbībai.

74. Nav strīda, ka šie maisījumi satur lielu cukura daudzumu un tādējādi strīdīgais imports var ietekmēt Kopienas ražotāju iespēju pārdot cukuru šo maisījumu ražotājiem. Turklāt šķiet, ka agrāk Komisija jau ir pieņēmusi pasākumus, kuru mērķis ir mazināt risku, kādu cukura tirgus kopīgai organizācijai var radīt cukuru lielā daudzumā saturošu izstrādājumu, šajā gadījumā — atspirdzinošo dzērienu, importa palielināšana [46].

75. Ņemot vērā šos faktus, pamata trešā daļa arī ir jānoraida.

45 — Regula Nr. 2423/1999 (trešais apsvērums); Regula Nr. 465/2000 (ceturtais apsvērums) un Regula Nr. 2081/2000 (ceturtais apsvērums).

46 — Skat. it īpaši nolīgumus vēstuļu apmaiņas veidā starp Eiropas Kopienu, no vienas puses, un Šveices Konfederāciju, no otras puses, attiecībā uz nolīguma starp Eiropas Kopienu un Šveices Konfederāciju 2. protokolu (OV 2000, L 76, 12. lpp.).

76. Ceturtajā daļā Nīderlandes valdība uzskata, ka strīdīgais imports Kopienai neradīja problēmas attiecībā uz tās pienākumiem, kas izriet no PTO nolīgumiem. Pamatojoties uz Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 1999. gada 30. aprīļa rīkojumu lietā *Emesa Sugar*/Komisija [47], Nīderlandes valdība atzīmē, ka Kopienai ir pietiekama rīcības brīvība, lai risinātu cukura importa no AZT pieaugumu līdz 2000. gadam.

77. Manuprāt, šis ceturtais iebildums nav pieņemams.

78. Vispirms ir jāatzīmē, ka, lai arī PTO nolīgumi tiešām paredz eksporta subsīdiju ierobežojumus, tie neuzliek nekādu pienākumu izmantot visu šo piešķirto daudzumu. PTO nolīgumu mērķis ir pakāpeniski samazināt eksporta subsīdijas. Šādos apstākļos es domāju, ka Komisija varēja, nepieļaujot acīmredzamu kļūdu vērtējumā, nolemt ierobežot EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu pat gadījumā, ja šī importa radītais papildu eksports būtu zemāks par PTO nolīgumos norādītajiem griestiem [48].

79. Turpinājumā, jau tika norādīts, ka iepriekš minētajā spriedumā lietā *Emesa Sugar* Tiesa nosprieda, ka, ņemot vērā pārpalikumu Kopienas tirgū un Kopienas saistības, jebkurš papildu cukura imports varēja radīt traucējumus cukura tirgus kopīgās organizācijas darbībā, ciktāl šīs iestādes bija spiestas palielināt eksporta subsīdiju summas (PTO nolīgumos paredzēto griestu ietvaros) vai samazināt Kopienas ražotāju kvotas [49]. Tādēļ, pat ja noskaidrotos, ka PTO nolīgumi tiešām dod iespēju uzņemt strīdīgo importu, tik un tā Nīderlandes valdība nav pierādījusi, ka Komisija būtu pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatīdama, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura un maisījumu pieaugošais imports varētu radīt cukura tirgus kopīgās organizācijas pasliktināšanos [50].

80. Piektā daļa arī attiecas uz strīdīgā importa sekām uz cukura tirgus kopīgās organizācijas darbību. Šajā sakarā Nīderlandes valdība izsaka nopietnas šaubas par to, vai Komisija, pieņemot Regulas Nr. 2423/1999 un Nr. 465/2000, tiešām plānoja samazināt ražošanas kvotas, kā tā to norādīja šajos dokumentos. Jebkurā gadījumā Nīderlandes valdība uzskata, ka strīdīgais imports šo samazinājumu neprasīja.

47 — Lieta T-44/98 R II (*Recueil*, II-1427. lpp., 107. punkts).

48 — Šajā sakarā skat. Pirmās instances tiesas 2001. gada 6. decembra spriedumu lietā T-43/98 *Emesa Sugar*/Padome (*Recueil*, II-3519. lpp., 147. un 148. punkts).

49 — 56. punkts.

50 — Šajā sakarā skat. spriedumu lietā *Rica Foods* II (139. punkts).

81. Šis piektais iebildums ir jānoraida pierādījumu trūkuma dēļ. Nīderlandes valdība nesniedz nevienu pierādījumu, kas ļautu pierādīt, ka Komisija, pieņemot Regulas Nr. 2423/1999 un Nr. 465/2000, neplānoja samazināt ražošanas kvotas.

82. Katrā ziņā notikumi pēc šo dokumentu pieņemšanas liek apšaubīt šo apgalvojumu, jo 2000. gada 29. septembrī Komisija tiešām pieņēma Regulu (EK) Nr. 2073/2000 [51], paredzot 2000/2001. tirdzniecības gadā samazināt A un B cukura ražošanas kvotas par 498 800 tonnām. Šī dokumenta otrais apsvērums precizē, ka šis samazinājums ir pieņemts tādēļ, ka "2000/2001. tirdzniecības gada aplēse uzrādīj[a] eksportējamo pārpalikumu, kas pārsniedz[a] [PTO] nolīgumos paredzēto maksimālo daudzumu šim tirdzniecības gadam".

83. Visbeidzot, sestajā daļā Nīderlandes valdība apgalvo, ka strīdīgais imports reāli nav radījis zaudējumus Kopienas ražotājiem. Vispirms, eksporta kompensācijas finansējot Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonds (ELVGF), t.i., Kopienas budžets un nevis Kopienas ražotāji. Turklāt 1999. gadā AZT ražotājiem C cukurs ticis pārdots par cenu, kas ir aptuveni divreiz lielāka par cenu pasaules tirgū, kas Kopienas ražotājiem esot ļāvis gūt ievērojamu peļņu. Visbeidzot, Komisija neesot pierādījusi, ka katra no AZT importētā tonna attiecīgi samazināja Kopienas ražotāju veikto pārdošanu.

84. Manuprāt, šie dažādie argumenti nevar pierādīt, ka Komisija ir pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka strīdīgais imports varētu radīt kaitējošas sekas Kopienas uzņēmējiem.

85. Vispirms, Tiesa [52] un Pirmās instances tiesa [53] jau ir nospriedušas, ka situācija, kurā ir nepieciešams samazināt ražošanas kvotas, ir risks par "Kopienas darbības nozares pasliktināšanos" atbilstoši AZT lēmuma 109. panta 1. punktam, ciktāl šāda samazināšana tieši ietekmē Kopienas ražotāju ienākumus.

86. Turklāt ir zināms, ka saskaņā ar Regulas Nr. 2038/1999 18. pantu A un B cukura eksports var saņemt eksporta kompensācijas.

51 — Regula, ar kuru 2000./2001. tirdzniecības gadam samazina cukura nozarē garantēto daudzumu ražošanas kvotu režīma ietvaros un cukura rafinēriju vajadzībām maksimāli iespējamajās piegādes priekšrocību importa režīma ietvaros (OV L 246, 38. lpp.).

52 — Iepriekš minētais spriedums lietā *Emesa Sugar* (40. un 56. punkts).

53 — Spriedums lietā *Rica Foods* II (124. punkts).

Pretēji tam, ko apgalvo Nīderlandes valdība, lielāko daļu no šīm kompensācijām finansē Kopienas ražotāji ar ražošanas iemaksām, ko katru gadu nosaka Komisija [54]. Komisija tātad nav pieļāvusi acīmredzamu kļūdu vērtējumā, uzskatot, ka strīdīgais imports varētu novest pie subsidētā eksporta daudzuma palielināšanas un tādējādi pie Kopienas ražotājiem uzlikto ražošanas iemaksu pieauguma [55].

87. Kas attiecas uz C cukura pārdošanas cenu, Nīderlandes valdība nav sniegusi nevienu pierādījumu, kas ļautu Tiesai pārbaudīt to, vai Kopienas ražotāji ir pārdevuši šo cukuru par divreiz lielākām cenām nekā pasaules tirgus cenas. Tomēr, pat pieņemot, ka tā tas būtu bijis, šis fakts pats par sevi nevar pierādīt acīmredzamas kļūdas vērtējumā pastāvēšanu Komisijas darbībā. Fakts, ka atsevišķos gadījumos daži ražotāji varēja gūt ievērojamu peļņu, pārdodot AZT uzņēmējiem C cukuru, neko nemaina tajā, ka strīdīgais imports varēja radīt traucējumus visas nozares darbībā, liekot iestādēm palielināt eksporta subsīdiju summas palielināšanas vai samazināt Kopienas ražotāju kvotas.

88. Tāpat arī, manuprāt, nebija nepieciešams, lai Komisija pierāda, ka strīdīgais imports samazināja Kopienas ražotāju veikto pārdošanu. Jau tika apskatīts, ka fakts, ka šis imports varētu novest pie eksporta subsīdiju palielināšanas vai pie ražošanas kvotu samazināšanas, būtu pietiekams, lai Komisijai ļautu uzskatīt tās diskrecionārās varas ietvaros, ko tai piešķir AZT lēmuma 109. pants, ka pastāvēja "grūtības", kas varētu radīt "Kopienas darbības nozares pasliktināšanos" šī noteikuma izpratnē.

89. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, es iesaku Tiesai noraidīt pirmo pamatu kopumā.

B — *Par otro pamatu par AZT lēmuma 109. panta 2. punkta pārkāpumu*

90. Ar savu otro pamatu Nīderlandes valdība uzskata, ka Komisija ir pārkāpusi AZT

54 — Regulas Nr. 2038/1999 33. panta 8. punkts un Komisijas 1982. gada 8. jūnija Regulas Nr. 1443/82, ar ko paredz šiki izstrādātus noteikumus kvotu sistēmas piemērošanai cukura nozarē (OV L 158, 17. lpp.), 7. panta 1. punkts ar vēlāk veiktiem grozījumiem. Kā regulu piemērus, kas nosaka nodokļu izmaksas par ražošanu, skat. Komisijas 1999. gada 14. oktobra Regulu (EK) Nr. 2183/1999, kas nosaka 1998./1999. tirdzniecības gadam ražošanas iemaksas, kā arī cukura nozares papildu nodokļa aprēķina koeficentu (OV L 267, 23. lpp.) un Komisijas 2001. gada 11. oktobra Regulu (EK) Nr. 1993/2001, kas nosaka 2000./2001. tirdzniecības gadam ražošanas iemaksas cukura nozarē (OV L 271, 15. lpp.).

55 — Regula Nr. 2423/1999 (piektais apsvērums).

lēmuma 109. panta 2. punktā noteikto samērīguma principu [56]. Šis pamats sastāv no piecām daļām, kuras es izskatīšu pēc kārtas.

91. Ievadā ir jāatgādina, ka saskaņā ar samērīguma principu aizsargpasākuma tiesiskums ir pakārtots nosacījumam, ka izmantotie līdzekļi ir piemēroti attiecīgās regulas mērķu sasniegšanai un tie nepārsniedz to, kas ir nepieciešams to sasniegšanai, ņemot vērā to, ka, ja ir iespējams izvēlēties starp vairākiem piemērotiem pasākumiem, ir jāizvēlas mazāk ierobežojošie pasākumi [57].

92. Ir jāatgādina, ka jomā, kurā, kā tas ir šajā gadījumā, Kopienas iestādēm ir plaša rīcības brīvība, vienīgi norādītā mērķa sasniegšanai acīmredzami neatbilstošs pasākums var ietekmēt šāda pasākuma tiesiskumu. Tiesas kontroles ierobežojumi ir īpaši jāievēro, kad Komisijai ir jāizvērtē dažādas intereses un ir jāizdara izvēle, pieņemot politiskus lēmumus, kas ir tās kompetencē [58].

93. Pamata pirmajā daļā Nīderlandes valdība apgalvo, ka Regulas Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 neievēro AZT izcelsmes izstrādājumu priekšrocību režīmu. Tā atgādina, ka atbilstoši Lomes Konvencijas 8. protokolam [59] Kopiena ir piešķīrusi ĀKK valstīm vairāk nekā 1,7 miljonus tonnu cukura kvotu, ko šīs valstis var pilnībā vai daļēji importēt Kopienā bez ievedmuitas nodokļa un par garantētu cenu [60]. Ierobežojot strīdīgo importu līdz 3340 tonnām un tad līdz 4848 tonnām, Komisija nostādījusi AZT izcelsmes izstrādājumus nelabvēlīgākā stāvoklī nekā ĀKK izcelsmes izstrādājumus, tādējādi neievērojot Līgumā noteikto preferences secību — Dalībvalstis/AZT/ĀKK valstis/trešās valstis.

56 — Atgādināšu, ka šie noteikumi paredz: "[..] [J]āizvēlas pasākumi, ar ko vismazāk tiktu traucēta asociācijas un Kopienas darbība. Šie pasākumi nedrīkst pārsniegt to, kas ir stingri nepieciešams, lai novērstu norādītās grūtības."

57 — Skat. it īpaši 1997. gada 13. maija spriedumu lietā C-233/94 Vācija/Parlaments un Padome (*Recueil*, I-2405. lpp., 54. punkts); 1998. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-284/95 *Safety Hi-Tech* (*Recueil*, I-4301. lpp., 57. punkts) un iepriekš minētos spriedumus lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija (52. punkts) un lietās C-110/97 un C-301/97 Nīderlande/Padome (lietā C-110/97 122. punkts un lietā C-301/97 131. punkts).

58 — Skat. it īpaši 1994. gada 5. oktobra spriedumu lietā C-280/93 Vācija/Padome, (*Recueil*, I-4973. lpp., 90. un 91. punkts); 1995. gada 17. oktobra spriedumu lietā C-44/94 *Fishermen's Organisations* u.c. (*Recueil*, I-3115. lpp., 37. punkts); 1998. gada 19. novembra spriedumu lietā C-150/94 Apvienotā Karaliste/Padome (*Recueil*, I-7235. lpp., 87. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā *Emesa Sugar* (53. punkts).

59 — Padomes un Komisijas 1991. gada 25. februāra Lēmums 91/400/EOTK, EEK attiecībā uz ceturtās ĀKK — EEK Konvencijas noslēgšanu (OV L 229, 1. lpp.).

60 — Skat. it īpaši Lomes Konvencijas 168. un turpmākos punktus un Padomes 1990. gada 5. marta Regulu (EEK) Nr. 715/90 attiecībā uz režīmu, kas piemērojams lauksaimniecības izstrādājumiem un atsevišķām precēm, kas radušās no Āfrikas valstu, Karību un Klusā okeāna valstu (ĀKK) un Aizjūras zemju un teritoriju (AZT) izcelsmes lauksaimniecības izstrādājumu pārveidošanas (OV L 84, 85. lpp.).

94. Ir taisnība, ka Lomes Konvencijai pievienotajā 8. protokolā Kopiena ir uzņēmusies saistības pret ĀKK valstīm pirkt cukuru par garantētām cenām un importēt ik gadus noteiktu daudzumu cukura (1,7 miljonus tonnu). Šis imports tiek pilnīgi vai daļēji atbrīvots no muitas nodokļa. Turklāt, lai šīs garantijas nebūtu tukši vārdi, Lomes Konvencijas 213. pants paredz, ka aizsargnoteikumi, kas paredzēti minētās konvencijas 177. pantā, nav piemērojami 8. protokola ietvaros.

95. Tam pretstatā, atbilstoši AZT lēmuma 101. panta 1. punktam visi AZT izcelsmes izstrādājumi, un tātad principā arī cukurs, tiek importēti Kopienā, tos atbrīvojot no ievedmuitas nodokļa. AZT izcelsmes cukuram tātad ir atvieglojumu režīms attiecībā pret ĀKK cukuru.

96. Tomēr, kā Pirmās instances tiesa ir nospriedusi savā spriedumā lietā *Rica Foods* II [61], fakts, ka Komisija ir pieņēmusi aizsargpasākumu attiecībā pret atsevišķiem AZT izcelsmes izstrādājumiem, nevar likt apšaubīt šo režīmu. Šāds pasākums pēc sava rakstura ir izņēmuma kārtas, ierobežots un pagaidu pasākums. Ir jāpiebilst, ka šajā gadījumā apstrīdētās regulas attiecas tikai uz EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuru un maisījumiem. Tās neuzliek nekādus ierobežojumus AZT izcelsmes cukura importam saskaņā ar parastajiem izcelsmes noteikumiem, ja šādi izstrādājumi pastāvētu.

97. Tātad pamatojums par atvieglojumu režīma pārkāpumu ir jānoraida.

98. Otrajā daļā Nīderlandes valdība atgādina, ka atbilstoši AZT lēmuma 109. panta 2. punktam Komisijai, ja tā paredz pieņemt aizsargpasākumus, ir jānoskaidro sekas, ko tās lēmums varētu rast attiecīgajai AZT ekonomikai vai ieinteresētajiem uzņēmumiem. Šajā gadījumā Komisija ir pieņēmusi Regulas Nr. 2423/1999 un Nr. 2081/2000, neapsverot to piemērošanas negatīvās sekas uz AZT un attiecīgo industriju.

99. No judikatūras [62] tik tiešām izriet, ka, "ja Komisija paredz pieņemt aizsargpasākumus, pamatojoties uz AZT lēmuma 109. panta 1. punktu, ciktāl šā gadījuma apstākļi to pieļauj, tai ir jāpārbauda negatīvās sekas, ko

61 — 205. punkts.

62 — 2001. gada 22. novembra spriedums lietā C-451/98 *Antillean Rice Mills*/Padome (*Recueil*, I-8949. lpp., 58. punkts) un spriedums lietā C-452/98 *Nederlandse Antillean*/Padome (*Recueil*, I-8973. lpp., 68. punkts). Skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija (25. un 26. punkts).

tās lēmums varētu radīt attiecīgajai AZT ekonomikai, kā arī attiecīgajiem uzņēmumiem".

100. Tomēr, kā to atzīmēja Komisija [63], šis pienākums pastāv tikai tiktāl, "ciktāl apstākļi to pieļauj" [64]. Šajā gadījumā Komisija paskaidroja, ka lietas apstākļi tai neļāva veikt padziļinātu to seku analīzi, ko strīdīgie pasākumi varētu radīt AZT ekonomikai un attiecīgajai industrijai. Tomēr, manuprāt, Komisija, kā tā pati to arī norādīja [65], bija pilnībā informēta par situāciju Nīderlandes Antiļu salās, jo 1998. gadā tika uzsākti daudzi tiesas procesi pret Lēmumu 97/803, ar kuru tika noteiktas kvotas ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuram [66], un pret Komisijas 1997. gada 17. decembra Regulu (EK) Nr. 2553/97 attiecībā uz importa sertifikātu izsniegšanas noteikumiem atsevišķiem ĀKK/AZT kumulatīvās izcelsmes izstrādājumiem, kas atbilst kodiem KN 1701, 1702, 1703 un 1704 [67].

101. Šādos apstākļos es domāju, ka nav pierādīts, ka Komisija būtu pārkāpusi tās pienākumu par iepriekšēju informēšanu.

102. Trešajā daļā Nīderlandes valdība apgalvo, ka apstrīdētās regulas ir pretrunā ar samērīguma principu, jo:

— Regula Nr. 2423/1999 paredz, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes importa CAV un neiepakotas preces cena nevar būt zemāka nekā intervences cena, un

— Regulas Nr. 465/2000 un 2081/2000 ierobežo līdz 3340 tonnām, tad līdz 4848 tonnām EK/AZT cukura daudzumu, ko var importēt, piemērojot II pielikuma 6. pantu.

63 — Iebildumu raksti lietās C-180/00 (46. punkts) un C-452/00 (50. punkts).

64 — Iepriekš minētais Pirmās instances tiesas spriedums lietā *Antillean Rice Mills* u.c./Komisija (70. punkts).

65 — Iebildumu raksti lietās C-180/00 (46. punkts) un C-452/00 (50. punkts).

66 — Skat. iepriekš minētās lietas *Emesa Sugar* — lietu *Emesa Sugar*/Padome [Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 1998. gada 14. augusta rīkojums lietā T-43/98 R (*Recueil*, II-3055. lpp.) un iepriekš minētais Pirmās instances tiesas spriedums] un lietu *Emesa Sugar*/Komisija [Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 1998. gada 14. augusta rīkojums lietā T-44/98 R (*Recueil*, II-3079. lpp.); Tiesas priekšsēdētāja 1998. gada 17. decembra rīkojums lietā C-363/98 P (R) (*Recueil*, I-8787. lpp.) un lietā C-364/98 P (R) (*Recueil*, I-8815. lpp.); iepriekš minētais Pirmās instances tiesas priekšsēdētāja 1999. gada 30. aprīļa rīkojums; 1999. gada 29. septembra rīkojums lietā T-44/98 R II (*Recueil*, II-2815. lpp.); 2000. gada 6. aprīļa rīkojums lietā T-44/98 R II (*Recueil*, II-1941. lpp.) un Pirmās instances tiesas 2001. gada 6. decembra spriedums lietā T-44/98 (*Recueil*, II-3577. lpp.)].

67 — OV L 349, 26. lpp. Skat. lietu *Aruba*/Komisija [Pirmās instances tiesas 2003. gada 17. septembra rīkojums lietā T-54/98 (*Recueil*, II-3083. lpp.)].

103. Attiecībā uz Regulu Nr. 2423/1999 Nīderlandes Karaliste uzskata, ka iepriekš minētā pienākuma sekas ir, ka AZT uzņēmēji tiek nostādīti nelabvēlīgākā situācijā nekā Kopienas uzņēmēji. Atšķirībā no Kopienas uzņēmējiem AZT uzņēmējiem "importa" cenām, t.i., intervences cenām, jāpievieno transporta izdevumi Kopienā, kā arī iekraušanas un uzglabāšanas izdevumi. Tā kā šie izdevumi ir īpaši lieli, AZT uzņēmēji vairs nevarētu konkurēt ar Kopienas uzņēmējiem.

104. Attiecībā uz trim apstrīdētajām regulām Nīderlandes Karaliste apgalvo, ka būtu bijis labāk noteikt minimālo pārdošanas cenu, nevis noteikt importa cenu vai kvantitatīvus ierobežojumus. Turklāt tas ir nosacījums, kādu Pirmās instances tiesas priekšsēdētājs noteica atļaujas sniegšanai sabiedrībai *Emesa Sugar* importēt papildu kvotu — 7500 tonnu cukura —, gaidot Tiesas spriedumu iepriekš minētajā lietā *Emesa Sugar*. Nīderlandes valdība tātad uzskata, ka minimālā pārdošanas cena būtu piemērotāks un mazāk ierobežojošs pasākums [68].

68 — Nīderlandes valdība attiecībā uz Regulu Nr. 2081/2000 pievieno trešo argumentu. Tā atzīmē, ka 1999. gadā importētā EK/AZT cukura kopīgais daudzums sastādīja mazāk nekā 0,3 % no Kopienas ražošanas un ka tādējādi nav pietiekami pierādīts, ka strīdīgais pasākums varētu reāli novērst Komisijas norādītās grūtības (prasības pieteikums lietā C-452/00, 113. punkts). Tomēr jāatzīmē, ka šis arguments neattiecas uz pieņemtā pasākuma samērīgumu, bet uz jautājumu, vai pastāvēja "kādas Kopienas darbības nozares pasliktināšanās" iespēja atbilstoši AZT lēmuma 109. panta 1. punktam. Tas turklāt jau tika izskatīts pirmajā pamatā (skat. šo secinājumu 50.–58. punktu).

105. Šie argumenti man nešķiet pamatoti.

106. Vispirms attiecībā uz Regulu Nr. 2423/1999 ir jāatgādina, ka cukura tirgus kopīgās organizācijas ietvaros katru gadu tiek noteikta "intervences cena" attiecībā uz tām Kopienas zonām, kur ir izstrādājumu pārpalikums un "atvasinātā intervences cena" — zonām, kur ražošana ir nepietiekama [69]. Turklāt atvasinātā intervences cena ir augstāka par intervences cenu, jo tiek ņemti vērā papildu izdevumi kā, piemēram, preces transporta izdevumi [70].

107. Mēs redzējām, ka atbilstoši Regulai Nr. 2423/1999 EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importa cenai jābūt vienādai vai augstākai par "attiecīgajiem izstrādājumiem piemērojamo" intervences cenu [71]. Tas nozīmē, ka, ja AZT cukurs tiek importēts Kopienas zonā, kur ir pārpalikums, importa cenai jābūt vienādai vai augstākai par intervences cenu. Tāpat, ja strīdīgais cukurs tiek importēts Kopienas zonā, kur ir deficīts, importa cenai jābūt vienādai vai augstākai par atvasināto intervences cenu.

69 — Regulas Nr. 2038/1999 3. pants.

70 — Skat. Komisijas iebildumu rakstu lietā C-26/00 (51. punkts).

71 — Regulas Nr. 2423/1999 1. panta 1. punkts.

108. Šādos apstākļos nav skaidrs, ar ko strīdīgais pienākums kaitētu AZT uzņēmējiem. Ja kāds AZT uzņēmējs nolemj eksportēt savus izstrādājumus uz Kopienas zonu, kurā ir pārpalikums, viņš varēs pielīdzināt savas cenas intervences cenai. Ja tālāk viņš nolemj pārdot savus izstrādājumus zonā, kur ir deficīts, viņam, tāpat kā jebkuram Kopienas ražotājam, būs jāsedz savas preces transporta izdevumi līdz šai deficīta zonai.

109. Savukārt, ja kāds AZT uzņēmējs nolemj eksportēt savus izstrādājumus uz Kopienas zonu, kur ir deficīts, viņam būs jāpielīdzina savas cenas atvasinātajām intervences cenām, kuras tiešām ir augstākas par intervences cenām. Tomēr šajā gadījumā viņam, pretēji Kopienas uzņēmējam, vairs nebūs jāsedz preces transporta izdevumi līdz deficīta zonai. Pretēji tam, ko apgalvo Nīderlandes Karaliste, strīdīgais pasākums nenostāda AZT uzņēmējus nelabvēlīgākā situācijā nekā Kopienas uzņēmēju situācija [72].

110. Kas attiecas uz minimālās pārdošanas cenas noteikšanu, ir jāatgādina, ka, vienlaicīgi rūpējoties par AZT tiesību ievērošanu, Kopienu tiesa nevar, neriskējot aizskart Komisijas plašo rīcības brīvību, aizstāt Komisijas vērtējumu ar savu vērtējumu attiecībā uz vispiemērotākā pasākuma izvēli, lai izvairītos no sarežģījumiem Kopienas cukura tirgū, ja nav sniegti pierādījumi, ka pieņemtie pasākumi bija acīmredzami nesamērīgi, lai īstenotu sasniedzamo mērķi [73].

111. Šajā gadījumā nav pierādīts, ka minimālās pārdošanas cenas ieviešana būtu radījusi mazāk traucējumu AZT ekonomikai un būtu bijusi tikpat efektīva, lai īstenotu Komisijas sasniedzamos mērķus.

112. Vēl no lietas materiāliem [74] izriet, ka Regula Nr. 2423/1999 būtiski nesamazināja AZT cukura importu Kopienā, kas ļauj apšaubīt ar šo dokumentu ieviestā pasākuma efektivitāti, proti, attiecīgajam izstrādājumam noteikto minimālo importa cenu [75].

72 — Nīderlandes valdība uzskata arī, ka šie apsvērumi nebija pietiekami, lai nodrošinātu vienlīdzību starp AZT uzņēmējiem un Kopienas uzņēmējiem. Tā uzskata, ka starpība starp intervences cenu un atvasināto intervences cenu nav saistāma ar papildu izdevumiem, kas AZT uzņēmējiem jāsedz, lai nogādātu viņu preces Kopienā. Šajā jautājumā ir vienkārši jāatzīmē, ka Nīderlandes valdība nav izvirzījusi nevienu pierādījumu, lai pierādītu šā apgalvojuma pamatotību.

73 — Iepriekš minētais spriedums lietā Vācija/Padome, 94. punkts; 2001. gada 12. jūlija spriedums lietā C-189/01 *Jippes* u.c. (*Recueil*, I-5689. lpp., 83. punkts) un iepriekš minētais spriedums lietā C-301/97 Nīderlande/Padome (135. punkts).

74 — *Eurostat* statistika par AZT ražojumu, kas atbilst kodiem KN 1806 10 30, 1806 10 90 un 1701, eksportu uz Kopienu laika posmam no 1991. līdz 2000. gadam (Spānijas Karalistes lietās C-26/00, C-180/00 un C-452/00 iestāšanās lietā raksta pielikums).

75 — Šajā sakarā skat. arī spriedumus lietā *Rica Foods* II (172. punkts) un lietā *Rica Foods* III (157. punkts).

113. Jāpiebilst arī, ka apstrīdētās regulas vienīgi paredz ierobežot EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura importu, kas atbrīvots no ievedmuitas nodevas, piemērojot II pielikuma 6. pantu. To mērķis un priekšmets nav aizliegt šo izstrādājumu importu, tiklīdz kvotas ir iztukšotas, ja uzņēmēji ir samaksājuši prasīto ievedmuitas nodokli [76].

114. Ņemot vērā šos dažādos faktus [77], es domāju, ka Nīderlandes Karaliste nav pierādījusi, ka ar apstrīdētajām regulām ieviestie pasākumi bija acīmredzami nesamērīgi vai pārmērīgi, lai sasniegtu Komisijas izvirzītos mērķus.

115. Visbeidzot, sava pamata pēdējā daļā Nīderlandes valdība uzskata, ka Regulas Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 ir pretējas samērīguma principam ar to, ka tās padara piemērojamu Regulas Nr. 2553/97 3. panta 3. punktu.

116. Regulas Nr. 2553/97 3. panta 3. punkts nosaka, ka garantijas summa importa sertifikātu jomā ir 50 % no kopīgā muitas tarifa, kas piemērojams pieprasījuma iesniegšanas brīdī, kas uz šo brīdi ir apmēram EUR 43,7 par 100 kilogramiem. Līdz 2000. gada 1. martam garantijas summa par EK/AZT cukuru bija ECU 0,3 par 100 kilogramiem. Pēc Nīderlandes valdībai zināmajiem datiem, iemaksājamā garantija par ĀKK un citu trešo valstu cukuru arī bija ECU 0,3 par 100 kilogramiem [78].

117. Nīderlandes Karaliste tātad uzskata, ka Regulas Nr. 2553/97 3. panta 3. punktā paredzētās garantijas iemaksas ir nesamērīgas, salīdzinot ar garantijas summām, kas jāiemaksā par cukura importu no ĀKK un trešām valstīm.

118. Šajā sakarā ir jāatzīmē, ka, tā kā Regulas Nr. 65/2000 un Nr. 2081/2000 noteica tarifu kvotas, kas bija ierobežotas līdz 3340 tonnām, tad līdz 4848 tonnām cukura, bija jāparedz, ka šādas kvotas izraisīs lielu eksportētāju interesi.

119. Kā to norādīja Komisija [79], apstrīdētās garantijas mērķis šajos apstākļos bija izvairī-

76 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Emesa Sugar* (45. punkts).

77 — Skat. arī citus Komisijas izvirzītos faktus tās iebildumu rakstos lietā C-180/00 (28. punkts) un lietā C-452/00 (30. punkts).

78 — Komisijas 1995. gada 27. jūnija Regulas (EK) Nr. 1464/95 par īpašiem sīki izstrādātiem noteikumiem importa un eksporta licenču sistēmas piemērošanai cukura nozarē (OV L 144, 14. lpp.) 8. panta 1. punkts.

79 — Iebildumu raksts lietā C-180/00 (49. punkts) un lietā C-452/00 (55. punkts).

ties no spekulatīvas rīcības. Ar lielo garantijas summu bija jāizvairās no tā, ka uzņēmēji prasītu importa sertifikātus, tos pēc tam neizmantojot, tādējādi radot zaudējumus citiem uzņēmējiem, kuri tiešām bija nodomājuši importēt EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukuru, bet kuri nevarēja saņemt pietiekami daudz importa sertifikātu [80].

120. Turklāt šāda veida garantija neliedz patiesi ieinteresētajiem uzņēmumiem iespēju eksportēt cukuru Kopienā. Lai arī garantijas summa ir jāsamaksā, lai iegūtu importa sertifikātus, šo summu uzņēmumam atmaksā, kad imports tiek veikts [81].

121. Šādos apstākļos es domāju, ka nav pierādīts, ka strīdīgie pasākumi bija acīmredzami nesamērīgi vai pārmērīgi, lai sasniegtu Komisijas izvirzītos mērķus. Otrais pamats par atcelšanu tādējādi ir jānoraida tā kopumā.

80 — Šajā sakarā skat. arī iepriekš minēto spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome (129.–132. punkts), kā arī manus secinājumus šajā lietā (139.–141. punkts).

81 — *Idem*.

C — Par trešo pamatu par pilnvaru nepareizu izmantošanu

122. Savā trešajā pamatā Nīderlandes valdība apgalvo, ka ar Regulām Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 tika nepareizi izmantotas pilnvaras.

123. Tā atgādina, ka tad, kad tika veikti grozījumi Lēmumā 91/482, Padome pēc ilgām sarunām nolēma ierobežot tikai ĀKK/AZT izcelsmes cukura importu un atstāt iespēju importēt EK/AZT izcelsmes cukuru, to atbrīvojot no ievedmuitas nodokļa. Pieņemot Regulas Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000, Komisija tādējādi ir izmantojusi savas pilnvaras citiem mērķiem, nevis tiem, kuri paredzēti AZT lēmuma 109. pantā, jo tā ir ieviesusi EK/AZT izcelsmes cukura importam ierobežojumus, ko Padome nebija paredzējusi un nebija gribējusi [ieviest].

124. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru [82] akts ir pieņemts, nepareizi izmantojot pilnvaras, tikai tad, ja, pamatojoties uz atbilstošiem un objektīviem pierādījumiem, tas izrādās pie-

82 — Skat. it īpaši 1984. gada 21. jūnija spriedumu lietā 69/83 *Lux/Revīzijas Palāta* (*Recueil*, 2447. lpp., 30. punkts); 1990. gada 13. novembra spriedumu lietā C-331/88 *Fedesa* u.c. (*Recueil*, I-4023. lpp., 24. punkts); 1995. gada 13. jūlija spriedumu lietā C-156/93 Parlaments/Komisija (*Recueil*, I-2019. lpp., 31. punkts); 1997. gada 25. jūnija spriedumu lietā C-285/94 Itālija/Komisija (*Recueil*, I-3519. lpp., 52. punkts) un 1998. gada 14. maija spriedumu lietā C-48/96 P *Windpark-Groothusen*/Komisija (*Recueil*, I-2873. lpp., 52. punkts).

ņemts ar vienīgo vai vismaz galveno nolūku sasniegt citu mērķi, nevis to, kuru ir izvirzījusi atbildētāja iestāde, vai lai izvairītos no Līgumā īpaši paredzētas procedūras.

D — *Par ceturto pamatu par EKL 253. pantā noteiktā pienākuma sniegt pamatojumu pārkāpumu*

125. Šajā gadījumā no pirmā pamata analīzes izriet, ka Komisija pamatoti varēja uzskatīt, ka EK/AZT kumulatīvās izcelsmes cukura imports rada "grūtības", kas varētu traucēt cukura tirgus kopīgai organizācijai.

126. Nīderlandes valdība neizvirzīja nevienu pierādījumu, no kura izrietētu, ka Regulas Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 netika pieņemtas, lai novērstu Kopienas cukura tirgū konstatētos traucējumus. Šajā sakarā tikai tas, ka Padome AZT lēmuma 108.b pantā ieviesa kvantitatīvus ierobežojumus ĀKK/AZT izcelsmes cukuram, nekādā veidā neskar pilnvaras, kādas sniedz Komisijai AZT lēmuma 109. panta 1. punkts, pieņemt nepieciešamos aizsargpasākumus cukuram vai jebkuram citam AZT izcelsmes izstrādājumam, ja ir izpildīti šādu pasākumu pieņemšanai nepieciešamie nosacījumi.

127. Ņemot vērā šos faktus, trešais pamats ir jānoraida.

128. Ar savu pēdējo pamatu Nīderlandes valdība apgalvo, ka Komisija ir pārkāpusi pienākumu norādīt pamatojumu, ko tai uzliek EKL 253. pants. Šis pamats sastāv no divām daļām, kuras es izskatīšu pēc kārtas.

129. Pirmajā daļā Nīderlandes valdība atzīmē, ka Regulas Nr. 2423/1999 pamatojums ir nepietiekams, lai ļautu Tiesai veikt savu kontroli. Šis dokuments esot tik kodolīgs un neietverot nevienu konkrētu pierādījumu, ka tas jebkuru objektīvu lasītāju atstāj neziņā par Komisijas atklātajiem grūtību cēloņiem un to sekām.

130. Turklāt šīs regulas pamatojums ir pretrunīgs. Nevarot vienlaicīgi trešajā apsvērumā apgalvot, ka strīdīgais imports noved pie papildu eksporta, ko papildina eksporta kompensācijas, no kā cieš Kopienas budžets, bet ceturtajā apsvērumā — ka izmaksas par pārpalikumu, kas radies strīdīgā importa dēļ, jāsedz Kopienas ražotājiem, piemērojot "pašfinansēšanās" principu.

131. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru [83] EKL 253. pantā prasītais pamatojums ir jāpielāgo atkarībā no katra dokumenta veida. Tajā jābūt skaidri un nepārprotami iekļautai iestādes, kas ir dokumenta autore, argumentācijai, lai ļautu ieinteresētajām personām uzzināt pieņemtā dokumenta pamatojumu un Kopienas Tiesai veikt savu kontroli. Tomēr netiek prasīts, lai pamatojumā tiktu norādīti visi atbilstošie fakti un tiesību normas, ciktāl jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. panta prasībām, ir izvērtējams, ņemot vērā ne tikai tā tekstu, bet arī tā kontekstu, kā arī visus tos tiesību noteikumus, kuri regulē attiecīgo jomu. Tas tā ir vēl jo vairāk tādēļ, ka dalībvalstis bija cieši iesaistītas strīdīgā dokumenta sagatavošanas procesā un tātad ir informētas par iemesliem, kas ir šī dokumenta pamatā [84].

132. Šajā gadījumā no lietas materiāliem izriet, ka pirms Regulas Nr. 2423/1999 pieņemšanas notika vesela sērija ar sanāksmēm un kontaktiem starp Komisiju, Nīderlandes Karalisti un citām dalībvalstīm [85].

133. Turklāt attiecībā uz dokumenta saturu es jau norādīju, ka Komisija Regulas Nr. 2423/1999 pirmajā līdz piektajā apsvērumā ir izklāstījusi radušās grūtības [86]. Šīs regulas trešajā līdz piektajā apsvērumā tā paskaidroja, kāpēc šīs grūtības varētu traucēt cukura tirgus kopīgai organizācijai un radīt zaudējumus šīs nozares Kopienas uzņēmējiem. Regulas Nr. 2423/1999 astotajā un devītajā apsvērumā Komisija izklāstīja papildu pamatojumu savam lēmumam noteikt minimālo importēšanas cenu EK/AZT izcelsmes cukuram un pakļaut maisījumu importu Kopienas uzraudzības procedūrai.

134. Kas attiecas uz apgalvojumiem Regulas Nr. 2423/1999 trešajā un ceturtajā apsvērumā, tie man nešķiet pretrunīgi. Ir pilnīgi iespējams, ka pieaugošais EK/AZT cukura imports var vienlaicīgi uzlikt papildu izmaksas Kopienu budžetam (trešais apsvērums) un Kopienas cukura ražotājiem (ceturtais apsvērums).

135. Šādos apstākļos es uzskatu, ka Regulas Nr. 2423/1999 pamatojums atbilst judikatūras noteiktajām prasībām un tādējādi pamata pirmā daļa ir nepamatota.

83 — Skat. it īpaši 1992. gada 13. oktobra spriedumu apvienotajās lietās C-63/90 un C-67/90 Portugāle un Spānija/Padome (*Recueil*, I-5073. lpp., 16. punkts); 1994. gada 14. jūlija spriedumu lietā C-353/92 Grieķija/Padome (*Recueil*, I-3411. lpp., 19. punkts) un 1997. gada 4. februāra spriedumu apvienotajās lietās C-9/95, C-23/95 un C-156/95 Beļģija un Vācija/Komisija (*Recueil*, I-645. lpp., 44. punkts).

84 — Skat. it īpaši 1995. gada 17. oktobra spriedumu lietā C-478/93 Nīderlande/Komisija (*Recueil* I-3081. lpp., 49. un 50. punkts) un 1995. gada 9. novembra spriedumu lietā C-466/93 *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft* u.c. II (*Recueil*, I-3799. lpp., 16. punkts).

85 — Skat. it īpaši Komisijas 1999. gada 23. jūnija paziņojumu par AZT cukura importu; Nīderlandes Karalistes Pastāvīgās pārstāvniecības Eiropas Savienībā 1999. gada 2. jūlija vēstuli; Nīderlandes varas iestāžu paskaidrojumu, ņemot vērā Padomes apspriedes par aizsargpasākumiem attiecībā uz AZT izcelsmes cukura un maisījumu importu (prasības pieteikuma lietā C-26/00 attiecīgi 2., 4. un 5. pielikums).

86 — Skat. šo secinājumu 62. un 63. punktu.

136. Otrajā daļā Nīderlandes valdība apgalvo, ka Komisija ir arī pārkāpusi tai uzlikto pienākumu sniegt pamatojumu ar to, ka:

— Regula Nr. 465/2000 nepaskaidro, kāpēc Komisija uzskatīja par nepieciešamu no 2000. gada 1. marta pieņemt stingrākus pasākumus nekā iepriekšējā periodā;

— Regulas Nr. 465/2000 un 2081/2000 nepamato vienādu ierobežojumu pieņemšanu AZT izcelsmes cukuram un maisījumiem, kaut arī Regula Nr. 2423/2000 šo abu veidu izstrādājumiem paredzēja atšķirīgus pasākumus;

— 3340 tonnu, tad 4848 tonnu lielas kvotas noteikšana Regulās Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 ir nepietiekami pamatota, un

— Regula Nr. 2081/2000 nepaskaidro, kāpēc ir nepieciešams pagarināt no 2000. gada 1. oktobra līdz 2001. gada 28. februārim ar Regulu Nr. 465/2000 ieviestos aizsargpasākumus.

137. Attiecībā uz diviem pirmajiem iebildumiem ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru vispārpiemērojama akta pamatojums var aprobežoties ar to, ka tiek norādīta vispārējā situācija, kuras dēļ tiek pieņemts šis dokuments, un vispārīgie mērķi, kurus tas piedāvā sasniegt [87]. Turklāt Tiesa uzskata, ka, ja apstrīdētais akts ļauj uzzināt attiecīgās iestādes sasniedzamā mērķa būtību, būtu pārmērīgi prasīt īpašu pamatojumu par dažādām tehniska rakstura izvēlēm [88]. Tas tā ir vēl jo vairāk tad, ja, kā šajā lietā, Kopienas iestādēm ir liela rīcības brīvība, izvēloties nepieciešamos līdzekļus sarežģītas politikas īstenošanai [89].

138. Šādos apstākļos nav pārliecības, ka Komisijai bija jāsniedz īpašs pamatojums par tehniska rakstura izvēlēm, ko tā veica.

139. Jebkurā gadījumā no Regulām Nr. 465/2000 un Nr. 2081/2000 izriet, ka pasliktinājās kopīgā tirgus situācija. Ja Regulā Nr. 2423/1999 Komisija tikai minēja iespēju samazināt ražošanas kvotas [90], tad šāda

87 — Skat. it īpaši 1998. gada 19. novembra spriedumu lietā C-284/94 Spānija/Padome (*Recueil*, I-7309. lpp., 28. punkts) un iepriekš minēto spriedumu lietā C-110/97 Nīderlande/Padome (165. punkts).

88 — Skat. iepriekš minētos spriedumus lietā *Atlanta Fruchthandelsgesellschaft* u.c. II (16. punkts); lietā Spānija/Padome (30. punkts) un lietā C-110/97 Nīderlande/Padome (166. punkts).

89 — Skat. iepriekš minēto spriedumu lietā Spānija/Padome (33. punkts) un lietā C-110/97 Nīderlande/Padome (167. punkts).

90 — Trešais apsvērums.

perspektīva šķiet daudz nopietnāka Regulā Nr. 465/2000 [91] un vēl vairāk Regulā Nr. 2081/2000, jo paredzētā samazināšana tik tiešām tika realizēta [92]. Tā kā Nīderlandes Karaliste turklāt bija cieši iesaistīta apstrīdēto regulu izstrādāšanas procedūrā, man šķiet, ka nav pamata apgalvot, ka tā nezināja iemeslus, kādēļ Komisija pieņēma stingrākus pasākumus, nekā tos, kas paredzēti Regulā Nr. 2423/1999.

140. Attiecībā uz strīdīgo kvotu noteikšanu pietiek vienkārši izlasīt apstrīdēto regulu ievadu, lai konstatētu, ka Nīderlandes valdības argumenti ir acīmredzami nepamatoti.

141. Regulas Nr. 465/2000 devītajā apsvērumā norādīts, ka "3340 tonnu liels maksimālais cukura daudzums [..] sastāda aplūkojamo produktu importa augstāko gada apjomu summu trīs iepriekšējos gados pirms 1999. gada — gada, kurā imports bija īpaši sakāpināts, attiecībā uz kuriem šobrīd tiek veikta Eiropas Biroja krāpšanas apkarošanai (OLAF) izmeklēšana saistībā ar aizdomām par pārkāpumiem". Tāpat arī Regulas Nr. 2081/2000 astotais apsvērums norāda, ka "4848 tonnu maksimālais cukura daudzums laika posmam no 2000. gada 1. oktobra līdz 2001. gada 28. februārim [..] sastāda attiecīgo produktu ikgadējā importa lielākos apjomus triju gadu laikā pirms 1999. gada — gada, kurā imports bija īpaši sakāpināts".

142. Pretēji tam, ko apgalvo prasītāja, Komisija tātad ir izklāstījusi iemeslus, kas ir pamatā strīdīgo kvotu noteikšanai un tādējādi izpildījusi prasību norādīt pamatojumu, kas noteikta EKL 253. pantā.

143. Tāpat Regulas Nr. 2081/2000 pirmajā līdz sestajā apsvērumā Komisija skaidri norādīja iemeslus, kādēļ bija nepieciešams pagarināt ar Regulu Nr. 465/2000 ieviesto aizsargpasākumu. Tā atzīmēja, ka grūtības, kas noveda pie šī pasākuma pieņemšanas "turpināja pastāvēt", tādējādi vajadzēja "turpināt piemērot AZT lēmuma 109. panta aizsargklauzulu attiecībā uz [strīdīgo] importu" [93].

144. Ņemot vērā šos dažādos faktus, es iesaku Tiesai noraidīt Nīderlandes valdības ceturto pamatu.

91 — Piektais apsvērums.

92 — Piektais apsvērums.

93 — Regula Nr. 2081/2000 (sestais apsvērums).

V — Secinājumi

145. Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, manuprāt, prasība ir jānoraida un jāpiespriež Nīderlandes Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, izņemot Spānijas Karalistes un Francijas Republikas tiesāšanās izdevumus, atbilstoši Tiesas Reglamenta 69. pantam.